

Betreft: de discussie over de handelsagenda tijdens het Algemeen Overleg van de commissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking op 17 juni

Contactpersoon: Annabel Wildschut (a.wildschut@wo-men.nl, 070 392 3106)

‘We are not a sector, we are 50 percent percent of the population’¹

Een sterke verankering van gendergelijkheid en vrouwenrechten in de Nederlandse handelsagenda is essentieel voor een gezond internationaal bedrijfsleven, optimale economische prestatie en de waarborging van mensenrechten. Als we een handelsagenda willen creëren die goed is voor bedrijven, mensen en milieu dan bevelen we de volgende punten aan:

1. Volwaardige participatie van vrouwen in de economie

De aandacht voor het verdienvermogen van Nederlandse bedrijven is begrijpelijk en terecht. Hierbij wordt alleen vaak een belangrijke factor voor het verdienvermogen vergeten: de gelijkwaardige participatie van vrouwen in de economie. Als vrouwen in NL op hetzelfde niveau aan de arbeidsmarkt zouden deelnemen als in vergelijkbare landen, zou dit al EUR 100 miljoen extra BBP opleveren². Het is goed om in te zetten op een hogere participatie van vrouwen, door steun aan vrouwelijke ondernemers en de verbetering van de positie van vrouwen in bedrijven. Grotere genderdiversiteit in de top van bedrijven en de verbetering van werkomstandigheden voor vrouwen (bescherming tegen geweld op de werkvloer, betere opleiding etc.) leidt aantoonbaar tot betere bedrijfsresultaten. Wereldwijd zou tot USD 12 biljoen extra economische groei mogelijk zijn bij grotere gendergelijkheid³. De verankering van volwaardige participatie van vrouwen maakt noodzakelijkerwijs onderdeel uit van een toekomstbestendige handelsagenda.

2. Een bedrijfsleven klaar voor de toekomst

Het Nederlandse bedrijfsleven concurreert vanouds op hoge kwaliteit en duurzame productie. In tijden van toenemende dreiging van handelsoorlogen, toenemende economisch nationalisme en protectionisme is het des te belangrijker dat het Nederlandse bedrijfsleven haar toekomst veiligstelt op een innovatieve manier met het oog op de toekomst. Dit kan alleen gebeuren wanneer Nederlandse bedrijven hun ‘*license to operate*’ voor de lange termijn veiligstellen. De beste garantie zal zijn dat bedrijven zich aansluiten en actief committeren aan internationale afspraken, zoals de *Sustainable Development Goals* (SDGs) en internationale richtlijnen als OESO en UNGP. Nederlandse bedrijven zijn gebaat bij een stabiel multilateraal handelstelsel. Om de succesvolle participatie van Nederlandse bedrijven in de wereldeconomie te garanderen is het noodzakelijk om in te zetten op een sterk multilateraal systeem waar internationale afspraken, zoals de SDGs, de OESO richtlijn en de *UNGP Business en Human Rights*, gehonoreerd worden.

3. Vrouwenrechten zijn mensenrechten en het *do no harm* principe

---

¹ Uitspraak van minister Kaag tijdens de *key note adress* op de ‘Conference on Trade and Gender: Closing the Gender Gaps’: https://www.wto.org/english/tratop_e/womenandtrade_e/tradegender18_e.htm.

² <https://www.mckinsey.com/featured-insights/europe/the-power-of-parity-advancing-gender-equality-in-the-dutch-labor-market>

³ <https://www.mckinsey.com/featured-insights/employment-and-growth/how-advancing-womens-equality-can-add-12-trillion-to-global-growth>

Vrouwenrechten zijn mensenrechten. En handelsbeleid is niet genderneutraal. Een handelsagenda waarin de gevolgen van beleid op de rechten van vrouwen niet worden meegenomen is inadequaet. Vrouwen, bijvoorbeeld als kleine boeren, kunnen vaak geen rechtelijke aanspraak maken op land of financiën. Hier moet rekening mee gehouden worden. In december 2018 organiseerde het Ministerie van Buitenlandse Zaken, samen met de WTO en de World Bank Group, de 'Conference on Trade and Gender: Closing the Gender Gaps'. Hier gaf minister Kaag de *key-note address*. In deze speech gaf zij aan dat het noodzakelijk is om het *do no harm principe* toe te passen op gender in handelsbeleid. Dit houdt in dat er nagegaan moet worden bij elke handelsbeslissing of ontwikkelingsprogramma of het ten goede komt van het afbreken van economische barrières voor vrouwen en expliciet geen nadelige effecten heeft voor vrouwenrechten en gendergelijkheid.

4. Een gezonde mix van bindende en niet-bindende regels voor maatschappelijk verantwoord ondernemen.

De IMVO-convenanten zijn een uiting van de kracht van het Nederlandse bedrijfsleven om internationaal een voortrekkersrol te nemen wanneer het gaat om verantwoord ondernemerschap. Naast vrijwillige en vrijblijvende afspraken is het noodzakelijk voor de Nederlandse overheid om in te zetten op bindende mechanisme voor de waarborging van vrouwenrechten en rechten voor meisjes in handel. Eén voorbeeld zou zijn om in te zetten op steun aan de *Feminist Binding Treaty*. Natuurlijk kunnen er ook alternatieve bindende mechanisme ontwikkeld worden. Het gaat erom dat overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties samen werken aan het realiseren van internationale doelen.

Een proactieve handelsagenda zou zich moeten focussen op ondersteuning van bedrijfsleven op een eerlijk mondiaal speelveld, een effectief multilateraal handelsstelsel, IMVO, Innovatie, *license to operate* op lange termijn en duurzaamheid, zowel op klimaat als op sociaal vlak. De verankering van gendergelijkheid en vrouwenrechten op deze handelsagenda is essentieel voor de toekomst van Nederlandse bedrijven, het verwezenlijken van internationale afspraken en de waarborging van mensenrechten.